

Yrkesmässiga gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter mellan medlemsstaterna i euroområdet

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta utlåtande Europeiska kommissionens vitbok om yrkesmässiga gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter mellan medlemsstaterna i euroområdet, KOM(2009) 214 slutlig.

Utskottet, som inledningsvis noterar att förslagen i vitboken berör de länder som har infört euron som valuta, konstaterar i utlåtandet att det ligger i tanken bakom den gemensamma valutan att eurokontanter ska kunna cirkulera och transporteras så fritt som möjligt inom euroområdet. På grund av stora skillnader mellan lagstiftningen i medlemsstaterna är det dock svårt att transportera eurokontanter på väg mellan de medlemsstater som har infört euron, och följaktligen sker mycket få gränsöverskridande transporter på land. Enligt utskottets mening finns ett mervärde i att på EU-nivå inrätta gemensamma regler som möjliggör gränsöverskridande transporter av eurokontanter på väg mellan de medlemsstater som har infört euron. I övrigt har utskottet inte några synpunkter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Vitbokens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets granskning	7
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Yrkesmässiga gränsöverskridande vägtransporter av eurokon- **tanter mellan medlemsstaterna i euroområdet**

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Stockholm den 11 juni 2009

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s), Inger Davidson (kd), Henrik von Sydow (m), Margareta Persson (s), Johan Linander (c), Elisebeht Markström (s), Johan Pehrson (fp), Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s), Helena Bouveng (m), Kerstin Haglö (s), Otto von Arnold (kd), Mehmet Kaplan (mp), Anders Hansson (m), Karin Nilsson (c) och Helena Bargholtz (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europeiska centralbanken, banksektorn och den stora detaljhandelssektorn har vid flera tillfällen efterlyst åtgärder för att undanröja hindren för yrkesmässiga gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter i Europa. Kommissionen inledde mot den bakgrunden samråd i maj 2008 i syfte att utarbeta ett utkast till gemensamma regler för att underlätta gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter. Som ett första steg inrättades under första halvåret 2008 en arbetsgrupp som bestod av europeiska organisationer för samtliga större intressenter med kommissionen som ordförande. Med arbetsgruppens förslag som underlag inleder kommissionen ett brett samråd om vissa planerade gemensamma regler som bifogas vitboken. Kommissionen betonar att reglerna inte är slutgiltiga utan att syftet är att underlätta relevanta kommentarer från samtliga berörda parter.

Kammaren har i enlighet med 10 kap. 4 § riksdagsordningen hänvisat kommissionens vitbok om yrkesmässiga gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter mellan medlemsstaterna i euroområdet, KOM(2009) 214 slutlig, till justitieutskottet för granskning och skriftligt utlåtande.

Vitbokens huvudsakliga innehåll

I vitboken konstaterar kommissionen att euron infördes i fysisk form 2002, men beroende på stora skillnader mellan lagstiftningen i olika länder är det i praktiken mycket svårt att yrkesmässigt transportera eurokontanter på väg mellan de medlemsstater som har infört euron. Följaktligen sker mycket få gränsöverskridande transporter på land, och värdetransportmarknaden är därför organiserad efter nationella riktlinjer. Det ligger dock i tanken bakom den gemensamma valutan att eurosedlar och euromynt ska kunna cirkulera och transporteras så fritt som möjligt inom euroområdet. Att underlätta gränsöverskridande transporter av kontanter är också ett naturligt komplement till Europeiska centralbankens färdplan för ökad konvergens i de nationella centralbankernas kontantservice och inrättandet av ett enda område för eurokontanter för personer som yrkesmässigt hanterar kontanter. Kommissionen konstaterar vidare att värdetransportbranschen samtidigt, med tanke på det transporterade godsets karaktär, utsätts för säkerhetsshot av varierande grad i medlemsstaterna. Det är därför mycket viktigt att se till att gränsöverskridande värdetransporter sker på ett sådant sätt att säkerheten kan garanteras både för anställda på värdetransportföretag och för allmänheten.

Inrättandet av gemensamma regler på området skulle enligt kommissionen öppna möjligheter för effektivare värdetransporter i gränsregioner. Affärsbanker skulle därigenom kunna använda kontantserVICEN hos närmaste centralbanksfilial eller kontantcenter för värdetransportsektorn, oavsett om de ligger i samma medlemsstat som banken eller inte. Ekonomin som helhet skulle dessutom enligt kommissionen vinna på effektivare penningtransporter.

Huvuddelarna i de planerade gemensamma reglerna

Vitboken innehåller gemensamma regler som gäller gränsöverskridande transporter av eurokontanter mellan medlemsstater som har infört euron som valuta. Reglerna föreslås gälla parallellt med nationella regler för värdetransporter inom landet. De gemensamma reglerna omfattar inte medlemsstater utanför euroområdet eller deras valutor. Kommissionen föreslår dock att man bör undersöka möjligheten att låta medlemsstater utanför euroområdet och deras valutor ingå genom en klausul om deltagande. Penga-transporter som enbart sker inom en medlemsstat påverkas inte heller av de gemensamma reglerna. I vitboken undantas även transporter av eurosedlar och euromynt till stora värden mellan centralbanker i euroområdet från tillämpningsområdet under förutsättning att transporten får eskort av polis eller militär.

Med tanke på värdetransporternas särskilda karaktär bör transporterna som huvudregel ske dagtid och under en dag. Transport nattetid får dock ske om det är tillåtet enligt nationella regler i de medlemsstater där transporten sker. Den längsta tid som transporten får vara är 24 timmar.

Ett företag som vill utföra gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter måste ansöka om ett särskilt tillstånd från behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten. Tillståndet som ska ha begränsad giltighetstid ska meddelas om företaget uppfyller vissa kriterier. Det ställs vidare krav på värdetransportpersonalen och fordonens utrustning. Medlemsstaterna ska utbyta information om utfärdade tillstånd och om transporter ska utföras på en annan medlemsstats territorium.

Vid överträdelse av villkoren i tillståndet föreslås att den tillståndsgivande myndigheten ska kunna varna, tillfälligt ogiltigförklara och dra tillbaka tillståndet. Det föreslås vidare att den medlemsstat som genomkorsas av transporten eller där tjänsten utförs ska ha rätt att tillfälligt ogiltigförklara tillståndet om det har skett en grov regelöverträdelse. Medlemsstaterna ska informera varandra om regelöverträdelser och straffet för dessa.

I vitboken föreslås fyra tillåtna transporttyper, tre alternativ för sedlar och ett alternativ för mynt.

1. Sedeltransport i ett icke-bepansrat fordon eller fordon med bepansrad hytt som är utrustat med IBNS (intelligent system för neutralisering av sedlar) från plats till plats.
2. Sedeltransport i ett bepansrat fordon som inte är utrustat med IBNS.

3. Sedeltransport i ett helbepansrat fordon som är utrustat med IBNS.

4. Mynttransporter.

I fråga om säkerhetspersonalens innehav och bärande av vapen föreslås två olika alternativ. Det ena är en europeisk vapenlicens för värdetransportpersonal. Licensen ska bara kunna utfärdas till värdetransportpersonal som redan har en nationell vapenlicens och som är anställd i ett företag som innehar tillstånd till gränsöverskridande värdetransporter. Enligt det andra alternativet måste värdetransportpersonalen ansöka om vapenlicens hos myndigheterna i den berörda medlemsstaten. Dessutom, för att följa nationell lagstiftning, måste det enligt kommissionen utarbetas rutiner för situationer där säkerhetsfordon förflyttar sig från en medlemsstat där vapen är obligatoriska till en medlemsstat där vapen är förbjudna. I sådana fall föreslår kommissionen att vapnen förvaras i ett låst säkerhetsskåp som bara kan fjärröppnas från fordonets kontrollcentral.

Utskottets granskning

Utskottet, som inledningsvis noterar att förslagen i vitboken berör de länder som har infört euron som valuta, konstaterar att det ligger i tanken bakom den gemensamma valutan att eurokontanter ska kunna cirkulera och transporteras så fritt som möjligt inom euroområdet. På grund av stora skillnader mellan lagstiftningen i medlemsstaterna är det dock svårt att transportera eurokontanter på väg mellan de medlemsstater som har infört euron, och följaktligen sker mycket få gränsöverskridande transporter på land. Enligt artikel 5 i EG-fördraget ska gemenskapen, på de områden där gemenskapen inte är ensam behörig, vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå (subsidiaritetsprincipen). Enligt utskottets mening finns ett mervärde i att på EU-nivå inrätta gemensamma regler som möjliggör gränsöverskridande transporter av eurokontanter på väg mellan de medlemsstater som har infört euron. I övrigt har utskottet inte några synpunkter.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

*Europeiska kommissionens vitbok om yrkesmässiga
gränsöverskridande vägtransporter av eurokontanter mellan
medlemsstaterna i euroområdet*